

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL N. O. B. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2017 m. spalio 25 d. Nr. 242-454
Vilnius

Lietuvos bankas gavo N. O. B. (toliau – pareiškėja) kreipimąsi, kuriuo pareiškėja prašė išnagrinėti tarp jos ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

Tarp pareiškėjos ir draudiko sudarytos, galiojančios nuo 2016 m. sausio 29 d. iki 2017 m. sausio 28 d. būsto draudimo sutarties (*duomenys neskelbtini*), kuria buvo apdraustas gyvenamasis namas, pagalbiniai pastatai ir stacionarūs kiemo statiniai, pagrindu pareiškėja draudikui pateikė pranešimą apie 2016 m. gruodžio 14 d. įvykį, nurodydama, kad UAB „Alkesta“ „vykdant kelio Ažuolų Būda–Kazlų Rūda remonto darbus, dėl sunkiasvorės technikos sukeltos vibracijos sutrūkinėjo gyvenamojo namo sienos, ūkinio pastato sienos, tvoros mūriniai stulpai“.

Draudikas pareiškėją 2016 m. gruodžio 28 d. raštu informavo, kad priėmė sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią dėl 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio apdraustam turtui padarytą žalą. Draudiko 2016 m. gruodžio 28 d. rašte buvo nurodyta, kad „pagal Būsto draudimo taisykles Nr. 67 (2015 m. rugsėjo 29 d. redakcija, galioja nuo 2015 m. spalio 1 d.), kurių pagrindu buvo sudaryta būsto draudimo sutartis (*duomenys neskelbtini*), išmokos nemokėjimas pagrįstas taip: administruojant kilusią žalą buvo atlikta įvykio vietos apžiūra, sugadinimai užfiksuoti fotonuotraukose ir apžiūros akte. Fiksuojamas statybinio sunkiojo transporto judėjimas toje pačioje gatvėje, kurioje nukentėjo draudžiami statiniai. Žala registruota dėl važinėjančio sunkiojo transporto sukulto poveikio statiniams. Gatvėje, besiribojančioje su Jūsų draudžiamais statiniais, nėra užfiksuoti eismą draudžiantys ženklai nei lengvajam, nei sunkiajam transportui.“ Draudikas nurodė, kad „dėl greta važinėjančio transporto įvykis yra laikomas nedraudžiamuoju“, remiantis Būsto draudimo taisyklių Nr. 067 (toliau – Taisyklės) 4.17 papunkčiu, kuriame nustatyta, kad nuostoliai neatlyginami dėl bet kokių kitų įvykių ar priežasčių, šiose Taisyklėse ar draudimo sutartyje neįvardytų kaip draudžiamieji įvykiai. Draudikas 2016 m. gruodžio 28 d. rašte pareiškėjai papildomai nurodė, kad draudimo išmoka negali būti mokama ir pagal Taisyklių 4.1, 4.3.2 ir 4.11 papunkčių sąlygas: draudimo išmoka nemokama dėl apdraustam pastatui padarytos žalos, jeigu to priežastis yra neišvengiami natūralūs procesai, pastato natūralus nusidėvėjimas, už apdrausto pastato ribų vykdyti arba vykdomi statybos, rekonstrukcijos ar kapitalinio remonto darbai.

Pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką nurodė nesutinkanti su draudiko 2016 m. gruodžio 28 d. rašte išdėstytais argumentais, kad žalos apdraustam pastatui priežastis – už pastato važinėjančio sunkiojo transporto poveikis, nes „tai buvo ne važinėjantis, bet nuo 6–7 ryto iki vakaro dirbantis sunkiasvoris transportas įkurtoje statybinėje aikštelėje, kurioje buvo suverstas į didžiules krūvas smėlis, kuris iš šios aikštelės buvo iškraunamas, pakraunamas, stumdomas.“ Pareiškėja pabrėžė, kad aikštelė buvo įrengta prie pat apdrausto pastato tvoros ir kitų pastatų.

Iš Lietuvos bankui pateiktų dokumentų nustatyta, kad pareiškėja, gavusi draudiko 2016 m. gruodžio 28 d. raštu pateiktą sprendimą nemokėti draudimo išmokos, 2017 m. sausio 4 d. UAB „Alkesta“ pateikė reikalavimą atlyginti sugadintam turtui padarytą žalą. Pareiškėja 2017 m.

sausio 4 d. UAB „Alkesta“ adresuotame rašte nurodė, kad „UAB „Alkesta“ suveždavo žvyro kalnus prie mūsų tvoros, po namo langais ir pastoviai čia iškraunant, vėl pakraunant į mašinas bei išvežiojant žvyrą, dirbant ekskavatoriams, judant sunkiasvoriui transportui, kėlė nuolatinę vibraciją nuo 6–7 val. ryto iki 17 val. vakaro. 2016 m. gruodžio 14 d. norėdami laikinai uždaryti kelią šventėm, valė ties namu sušalusio žvyro likučius sunkiasvoriu vikšriniu buldozeriu. Tuomet sujudino visus pastatus, jie drebėjo, vienu metu nuo visų pastatų stogų nuslinko sniegas, drebėjo gyvenamajame name veidrodžiai, ventiliatorius, indai, pakrypo paveikslai ant sienos. Mums išsigandus dėl pasekmių ir perspėjus darbų vykdytoją darbai buvo tęsiami toliau.“ Pareiškėja 2016 m. gruodžio 28 d. rašte nurodė, kad UAB „Alkesta“ turi atlyginti žalą dėl suskylinėjusių gyvenamojo namo sienų (sienos suskilusios pastato viduje ir išorėje), suskilusio lauko šulinio, trūkusių ūkinio pastato sienų ir perdangos, sugadintos tvoros ir kiemo vartų.

UAB „Alkesta“ 2017 m. sausio 16 d. raštu pateiktame atsakyme į pareiškėjos 2017 m. sausio 5 d. pretenziją nurodė, kad „UAB „Alkesta“, atlikdama statybos darbus, savo veikloje vadovaujasi statybos reglamentais ir laikosi juose nustatytų reikalavimų. Be to, UAB „Alkesta“ yra įdiegusi darbų kokybės, aplinkosaugos ir darbų saugos vadybos kokybės sistemas (ISO 9001:2000, ISO 14001:2004, OHSAS 18001:2007), kurių nuostatų, draudžiančių naudoti darbo aplinkai ir aplinkiniams kenksmingas technologijas, medžiagas ir mechanizmus, griežtai laikosi.“ UAB „Alkesta“ pabrėžė, kad, vykdydama kelio Nr. 183 Kazlų Rūda–Ažuolų Būda rekonstrukcijos darbus, bendrovė naudojo techniniame projekte numatytą, „griaunamojo ar ardomojo poveikio darbų objekto kaimynystėje esantiems pastatams nesukeliančią kelių statybos techniką“. Atsižvelgdama į tai, UAB „Alkesta“ teigė, kad pareiškėjos 2017 m. sausio 4 d. rašte nurodyti turto sugadinimai nėra UAB „Alkesta“ vykdytų kelio rekonstrukcijos darbų pasekmė. UAB „Alkesta“ taip pat nurodė, kad pareiškėja turi teisę kreiptis į draudiką, prašydama išmokėti draudimo išmoką dėl turtui padarytos žalos, nes UAB „Alkesta“ su draudiku yra sudarę rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį.

2017 m. sausio 24 d. pareiškėja draudikui pateikė prašymą mokėti draudimo išmoką pagal UAB „Alkesta“ su draudiku sudarytą rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį. Draudikas 2017 m. kovo 2 d. raštu pareiškėją informavo, kad administruojant 2017 m. gruodžio 14 d. įvykį buvo nustatyta, kad, UAB „Alkesta“ atliekant kelio rekonstrukcijos darbus, smėlis buvo kraunamas ratiniu ekskavatoriumi „Volvo BL71PLIUS“ ir išvežamas savivarčiais. Ši technika „nesukelia griaunamojo ar ardomojo poveikio darbų objekto kaimynystėje esantiems pastatams“, o kitokia naudojama nebuvo. Draudiko teigimu, UAB „Alkesta“ vadovaujasi statybos reglamentais ir laikosi nustatytų reikalavimų. Atsižvelgdamas į tai, draudikas pareiškėjai adresuotame 2017 m. kovo 2 d. rašte nurodė, kad draudimo išmoka pagal UAB „Alkesta“ su draudiku sudarytą rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį negali būti mokama, nes UAB „Alkesta“ dėl pareiškėjos turtui padarytos žalos nekyla civilinė atsakomybė.

Pareiškėja nesutiko su sprendimu atsisakyti mokėti draudimo išmoką pagal rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį, todėl draudikui 2017 m. kovo 9 d. pateikė pretenziją, kurioje nurodė, kad UAB „Alkesta“ smėlio ir žvyro sandėliavimo aikštelę įrengė 2016 m. rugpjūčio mėn. ir ja naudojosi iki 2016 m. gruodžio 15 d. Pareiškėjos teigimu, aikštelė užėmė „asfaltuotą įvažiavimo į kiemą dalį ir dalį patvorio teritorijos“. Pareiškėja nurodė, kad UAB „Alkesta“, siekdama „praplatinti aikštelę, net išlygino griovį, esantį tarp pagrindinio kelio ir tvoros“. Pareiškėjos teigimu, „tai sudarė dar didesnes sąlygas darbo priemonių sukeltai vibracijai pereiti į tvorą ir pastatus.“ Pareiškėja pabrėžė, kad aikštelė buvo įrengta nesilaikant „sanitarinių apsaugos zonų nustatymo ir priežiūros tvarkos dydžių (aikštelė turėjo būti įrengta 300 metrų atstumu nuo pastatų)“. Pareiškėja nurodė, kad UAB „Alkesta“ darbuotojai „dėl erdvės trūkumo pakrovimo metu smėlį – žvyrą berdavo per tvorą į mūsų teritoriją, o dirbančios motorinės priemonės vos nesiliesdavo į vartus ir tvorą“. Pareiškėja 2017 m. kovo 9 d. pretenzijoje draudikui taip pat pakartojė 2017 m. sausio 4 d. UAB „Alkesta“ pateiktoje pretenzijoje nurodytas aplinkybes apie 2016 m. gruodžio 14 d. dėl darbo sunkiasvoriu vikšriniu buldozeriu pareiškėjos turtui padarytą žalą.

2017 m. birželio 13 d. atsakyme į pareiškėjos pretenziją draudikas nurodė, kad 2017 m. kovo 15 d. UAB „Alkesta“ draudikui pateikė papildomus paaiškinimus, kuriuose buvo nurodyta, kad 2016 m. gruodžio 14 d. prie pareiškėjos namo „dirbo vikšrinis buldozeris „Komatsu D51ez-22“. Šia technika buvo stumiamas smėlio likutis, buvusiam smėlio sandėlyje, ant esamos kelio asfalto dangos.“ Draudiko teigimu, pareiškėjos reiškiamos pretenzijos dėl darbo vikšrinio buldozeriu „Komatsu D51ez-22“ sukeltos vibracijos atsiradusios žalos yra nepagrįstos, nes pareiškėjos nurodyti turto skilimai atsirado dėl natūralaus pastato nusidėvėjimo. Draudikas nurodė, kad, pagal tarp draudiko ir UAB „Alkesta“ sudarytai rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarčiai (*duomenys neskelbtini*) taikomų Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. spalio 23 d. nutarimu Nr. 03-227, (toliau – Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklės) 15.4 papunktį, nedraudžiamuoju įvykiu yra pripažįstamas reikalavimas atlyginti žalą (nuostolius) dėl veiksmų, nesusijusių su rangovo veikla.

Pareiškėja, nesutikdama su draudiko sprendimais nemokėti draudimo išmokos pagal tarp pareiškėjos ir draudiko sudarytą būsto draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) ir pagal tarp UAB „Alkesta“ su draudiku sudarytą rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*), kreipimesi į Lietuvos banką dėl ginčo nagrinėjimo nurodė, kad, nors draudikas 2017 m. kovo 2 d. rašte teigė, jog prie pareiškėjos namo darbai buvo vykdomi tik naudojantis ratiniu ekskavatoriumi „Volvo BL71PLIUS“, tačiau jau 2017 m. birželio 13 d. rašte į pareiškėjos 2017 m. kovo 9 d. pretenziją draudikas patvirtino pareiškėjos 2017 m. sausio 4 d. UAB „Alkesta“ adresuotame rašte ir 2017 m. kovo 9 d. draudikui pateiktoje pretenzijoje nurodytas aplinkybes, kad 2016 m. gruodžio 14 d. darbai buvo vykdomi naudojantis vikšrinio buldozeriu „Komatsu D51ez-22“. Pareiškėja taip pat teigė nesutinkanti su draudiko 2017 m. birželio 13 d. rašte išdėstyta informacija, kad skilimų atsirado dėl natūralaus pastatų nusidėvėjimo, nes visi sutrūkimai atsirado po 2016 m. gruodžio 14 d. UAB „Alkesta“ darbų vykdymo, naudojantis vikšrinio buldozeriu „Komatsu D51ez-22“. Pareiškėja pabrėžė, kad nuo pastatų statybos 2013 metais iki 2016 m. gruodžio mėn. jokių įtrūkimų nebuvo. Remdamasi nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėja Lietuvos banko prašė rekomenduoti draudikui išmokėti 2 010 Eur draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl sugadinto pareiškėjai priklausančio turto.

Atsiliepime dėl pareiškėjos kreipimesi nurodytų aplinkybių ir pateikto reikalavimo pagrįstumo draudikas nurodė, kad, pagal tarp pareiškėjos ir draudiko sudarytą būsto draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*), 2016 m. gruodžio 14 d. įvykis pripažįstamas nedraudžiamuoju pagal Taisyklių 4.17 papunktyje nustatytas įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju sąlygas. Be to, draudikas teigia pareiškėjai 2016 m. gruodžio 28 d. rašte nurodęs, kad 2016 m. gruodžio 14 d. įvykis laikomas nedraudžiamuoju dar ir dėl to, kad jo pasekmės yra natūralių procesų rezultatas ir, net jei jos būtų sąlygotos ar paspartintos rangovo, pagal Taisyklių 4.1, 4.11, 4.3.2 papunkčius, tokie įvykiai yra pripažįstami nedraudžiamaisiais.

Paaiškinimuose dėl sprendimo nemokėti draudimo išmokos pagal tarp UAB „Alkesta“ su draudiku sudarytą rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) draudikas nurodė, kad UAB „Alkesta“ valstybinės reikšmės krašto kelyje Nr. 183 Ažuolų Būda–Kazlų Rūda 2016 m. rugpjūčio–gruodžio mėnesiais vykdė rekonstrukcijos darbus, kurie buvo pradėti 7 valandą ryte ir baigiami 17 valandą vakare. Tuo metu prie pareiškėjos sodybos ant rekonstruojamo kelio važiuojamosios dalies buvo sandėliuojamas smėlis, skirtas šalčiui atspariam sluoksniui įrengti. Krovimo ir tvarkos palaikymo darbams sandėlyje atlikti buvo naudojama techniniame projekte numatyta technika – ratinis ekskavatorius „Volvo BL71PLIUS“, nesukeliantis griaunamojo ar ardomojo poveikio darbų objekto kaimynystėje esantiems pastatams. Draudikas pabrėžė, kad darbai, naudojantis vikšrinio buldozeriu „Komatsu D51ez-22“, buvo vykdomi tik 2016 m. gruodžio 14 d. pora valandų. Draudikas nurodė, kad „vargu ar galima teigti, kad šio buldozerio pusės darbo dienos veikimas tiesiogiai galėjo paveikti pastatų sienas.“

Draudiko teigimu, sugadinto turto apžiūros metu buvo nustatyta, kad „įtrūkimai mūro siūlėse atsiranda dėl pamatų sėdimo, tai natūralus procesas naujai pastatytame pastate, laikui

bėgant, sėdimai stabilizuojasi.“ Draudikas nurodė, kad „vidinių sienų skilimai atsirado tose pačiose vietose, kaip ir lauko mūro sienų. Kiti išvardinti mūrinių ar betoninių konstrukcijų smulkūs skilimai atsiranda dėl natūralaus pastatų ar pastato dalių sėdimo, plėtimosi, skilimo, įprastinių fizikinių reiškinių ir natūralaus pastatų eksploatacinio dėvėjimosi. Žalos administravimo metu nenustatyta jokios tiesioginės žalos pareiškėjos turtui.“

Draudikas taip pat nurodė, kad UAB „Alkesta“, atlikdama statybos darbus, vadovavosi statybos technikos reglamentais ir laikėsi juose nustatytų reikalavimų. Draudikas pabrėžė, kad UAB „Alkesta“ nepripažįsta kaltės dėl žalos pareiškėjos turtui padarymo ir teigia, kad draudikas neturi mokėti draudimo išmokos, atlyginančios pareiškėjos turtui padarytą žalą. Draudikas teigė, nenustatęs jokių neteisėtų UAB „Alkesta“ veiksmų, atliekant statybos darbus. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas nurodė, kad jam nekyla pareiga mokėti draudimo išmoką pagal tarp UAB „Alkesta“ su draudiku sudarytą rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*).

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kyla dėl draudiko sprendimo nemokėti draudimo išmokos pagal tarp pareiškėjos ir draudiko sudarytą būsto draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) ir pagal tarp UAB „Alkesta“ su draudiku sudarytą rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) pagrįstumo.

1. Dėl draudiko sprendimo nemokėti draudimo išmokos pagal tarp pareiškėjos ir draudiko sudarytą būsto draudimo sutartį (duomenys neskelbtini) pagrįstumo

Remiantis Lietuvos bankui ginčo šalių nurodytomis aplinkybėmis ir pateiktais įrodymais, nustatyta, kad draudikas sprendimą nemokėti draudimo išmokos pagal tarp pareiškėjos ir draudiko sudarytą būsto draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) priėmė, vadovaudamasis šiai draudimo sutarčiai taikomų Taisyklių 4.17 papunkčiu.

Taisyklių 4.17 papunktyje nustatyta, kad draudimo išmoka nemokama, jeigu apdraustas turtas buvo sunaikintas, sugadintas arba prarastas dėl bet kokių kitų įvykių ar priežasčių, šiose Taisyklėse ar draudimo sutartyje neįvardytų kaip draudžiamieji įvykiai (šis punktas negalioja Taisyklių A. IV dalies 1.12 papunktyje nurodytai rizikai). Taisyklių A. IV dalies 1.12 papunktyje nustatytos apdrausto turto draudimo „visų rizikų draudimo“ variantu sąlygos ir numatyta, kad, turtą apdraudus „visų rizikų draudimo“ variantu, apdrausto turto draudimo apsauga apima bet kokius šio turto sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo įvykius, staiga ir netikėtai įvykusius draudimo apsaugos galiojimo metu, išskyrus įvykius, nurodytus Taisyklių A.IV dalies 1.1–1.12 papunkčiuose ir Taisyklių A.IV dalies 4 punkte.

Lietuvos bankui pateikto būsto draudimo liudijimo (*duomenys neskelbtini*) duomenys patvirtina, kad pareiškėjai priklausantys pastatai buvo apdrausti standartiniu draudimo variantu. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad Taisyklių 4.17 papunktyje nustatytos įvykio pripažinimo nedraudžiamuoju išimtys 2016 m. gruodžio 14 d. įvykiui netaikytinos.

Nagrinėjamu atveju draudikas pagal tarp pareiškėjos ir draudiko sudarytą būsto draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) 2016 m. gruodžio 14 d. įvykį pripažindamas nedraudžiamuoju rėmėsi aplinkybe, kad žala apdraustam turtui buvo padaryta dėl važinėjančio sunkiojo transporto sukulto poveikio statiniams. Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad, pareiškėjai pateikus pranešimą apie 2016 m. gruodžio 14 d. įvykį, 2016 m. gruodžio 22 d. draudiko ekspertas atliko sugadinto turto apžiūrą ir sudarė Turto sunaikinimo, sugadinimo aktą. Jame pažymėjo, kad

„dėl gretimai vykdomų kelio remonto darbų sutrūkinėjo pastato mūras.“ Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudiko ekspertas sugadinto turto apžiūros metu nustatė, kad turto sugadinimus lėmė greta apdraustų pastatų UAB „Alkesta“ vykdyti kelio remonto darbai.

Svarbu pažymėti, kad draudikas 2016 m. gruodžio 28 d. rašte, kuriuo pareiškėja buvo informuota apie priimtą sprendimą dėl 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio nemokėti draudimo išmokos, be Taisyklių 4.3.2 papunktyje įtvirtintos nedraudžiamą įvykio sąlygos, numatančios, kad draudimo išmoka nemokama, jei apdraustas pastatas yra sugadinamas dėl už šio pastato ribų vykdytų arba vykdomų statybos, rekonstrukcijos darbų, nurodė ir Taisyklių 4.1, ir 4.11 papunkčiuose įtvirtintas draudimo išmokos nemokėjimo dėl neišvengiamų natūralių procesų ir natūralaus pastato nusidėvėjimo sąlygas. Pažymėtina, kad 2016 m. gruodžio 22 d. sudarytame Turto sunaikinimo, sugadinimo akte nebuvo nurodyta jokių duomenų apie neišvengiamų natūralių procesų ir natūralaus pastato nusidėvėjimo sąlygotus apdrausto turto sugadinimus. Draudikas 2016 m. gruodžio 28 d. rašte nurodyto sprendimo pagal būsto draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) dėl 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio nemokėti draudimo išmokos taip pat nepagrindė jokiais įrodymais, galinčiais patvirtinti, kad apdraustiems pastatams žala buvo padaryta dėl neišvengiamų natūralių procesų ir natūralaus pastato nusidėvėjimo. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudiko sprendimas dėl 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio nemokėti draudimo išmokos buvo priimtas, vadovaujantis surinktais įrodymais, patvirtinančiais, kad žalą apdraustam turtui lėmė greta apdraustų pastatų UAB „Alkesta“ vykdyti kelio remonto darbai.

Kaip minėta, Taisyklių 4.3.2 papunktyje nustatyta, kad draudimo išmoka nemokama, jei apdrausto pastato sugadinimo priežastis yra už apdrausto pastato vykdyti statybos, rekonstrukcijos ar kapitalinio remonto darbai. Atsižvelgiant į tai ir vadovaujantis Taisyklių 4.3.2 papunkčiu, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai pagal būsto draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) atsisakė mokėti draudimo išmoką dėl apdrausto turto sugadinimų, kurių atsiradimą lėmė UAB „Alkesta“ greta apdraustų pastatų vykdyti kelio remonto (rekonstrukcijos) darbai.

2. Dėl draudiko sprendimo nemokėti draudimo išmokos pagal tarp UAB „Alkesta“ su draudiku sudarytą rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (duomenys neskelbtini) pagrįstumo

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių 11 punkte nustatyta, kad draudimo objektas pagal rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį yra draudėjo turtiniai interesai, susiję su draudėjo civiline atsakomybe už žalą, padarytą tretiesiems asmenims, kuri atsirado draudimo sutarties galiojimo metu ir šalių nustatytu laikotarpiu, kuris negali būti trumpesnis nei dveji metai, dėl draudimo sutarties galiojimo metu atliekamų ir (ar) atliktų statinio statybos darbų. Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių 13 punkte nustatyta, kad draudžiamasis įvykis yra draudimo sutarties galiojimo metu ar per šių taisyklių 11 punkte nustatytą terminą reikalavimo pateikimas draudėjui (t. y. rangovui, sudariusiam draudimo sutartį su draudiku) arba draudikui už trečiajam asmeniui padaryta žalą dėl draudėjo atliekamų ir (ar) atliktų statinio statybos darbų. Todėl, remiantis CK 6.987 straipsnio ir Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių 13 punkto nuostatomis, darytina išvada, kad draudikui pagal rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (Nr. 374687107) kyla pareiga mokėti draudimo išmoką, kai yra nustatoma, kad reikalavimą mokėti draudimo išmoką pateikusiam trečiajam asmeniui (nagrinėjamu atveju – pareiškėjai) žala yra padaryta dėl rangovo atliekamų ir (ar) atliktų statybos darbų.

2.1. Dėl draudiko pareigos tirti aplinkybes, reikšmingas UAB „Alkesta“ civilinės

atsakomybės sąlygoms nustatyti, vykdymo

Vertinant Lietuvos bankui ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, nustatyta, kad draudikas 2017 m. kovo 2 d. raštu pareiškėjai pateiktą sprendimą pagal rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) atsisakyti mokėti draudimo išmoką grindė aplinkybe, jog UAB „Alkesta“, vykdydama kelio remonto darbus, naudojo vienintelę techniką – ratinį ekskavatorių „Volvo BL71PLIUS“, kuri, draudiko teigimu, nesukelia griaunamojo ar ardomojo poveikio darbų objekto kaimynystėje esantiems pastatams. Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad minėta draudiko išvada buvo padaryta, remiantis UAB „Alkesta“ 2016 m. vasario 24 d. raštu draudikui pateiktais paaiškinimais apie nuo 2016 m. rugpjūčio mėn. iki gruodžio mėn. vykdytus rekonstravimo darbus kelyje Ažuolų Būda–Kazlų Rūda. UAB „Alkesta“ nurodė, kad prie pareiškėjos „sodybos ant rekonstruojamo kelio važiuojamosios dalies sandėliuojant šalčiui atsparų smėlį, pakrovimo ir tvarkos palaikymo darbams sandėlyje buvo naudojamas tik ratinis ekskavatorius „Volvo BL71PLIUS“, kitokia technika šiems darbams nebuvo skiriama.“

Svarbu pažymėti, kad pareiškėja tiek 2017 m. sausio 4 d. UAB „Alkesta“ adresuotoje pretenzijoje, tiek 2017 m. sausio 5 d. prašyme pagal rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) mokėti draudimo išmoką pagrindine žalos atsiradimo priežastimi nurodė ne UAB „Alkesta“, naudojantis ratiniu ekskavatoriumi „Volvo BL71PLIUS“ vykdytus kelio remonto darbus, o 2016 m. gruodžio 14 d., naudojantis vikšrinio buldozeriu „Komatsu D51ez-22“, atliktus darbus: sustumti sandėlyje buvę smėlio likučiai. Pareiškėjos teigimu, atliekant minėtus darbus buvo sukelta didelė vibracija (pareiškėjos teigimu, „pastatai drebėjo, vienu metu nuo visų pastatų staiga nuslinko sniegas, drebėjo gyvenamajame name esantys veidrodžiai, indai, pakrypo paveikslai ant sienos“) ir dėl jos poveikio buvo padaryta žala pareiškėjos turtui.

Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) 98 straipsnio 3 dalies 2 punktas ir 7 dalis įpareigoja draudiką prieš atsisakymą mokėti draudimo išmoką patikrinti visą jam prieinamą informaciją ir įrodyti aplinkybes, atleidžiančias draudiką nuo draudimo išmokos mokėjimo. Tačiau nagrinėjamu atveju Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudikas, gavęs pareiškėjos reikalavimą pagal rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) mokėti draudimo išmoką, netyrė pareiškėjos nurodytų aplinkybių dėl rangovo 2016 m. gruodžio 14 d. atliktų statybos darbų, naudojantis vikšrinio buldozeriu „Komatsu D51ez-22“, padarytos žalos. Draudikas, priimdamas 2017 m. kovo 2 d. raštu pateiktą sprendimą nemokėti draudimo išmokos, vadovavosi tik suinteresuoto ginčo baigtimi asmens UAB „Alkesta“ 2017 m. vasario 24 d. raštu pateiktais paaiškinimais apie vykdytus kelio remonto darbus. Svarbu pažymėti, kad UAB „Alkesta“ 2017 m. vasario 24 d. raštu pateikti paaiškinimai prieštarauja 2017 m. kovo 15 d. paaiškinimams, kurie draudikui buvo pateikti, gavus papildomą paklausimą dėl 2017 m. kovo 9 d. pareiškėjos pretenzijoje nurodytų 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio aplinkybių ir kuriuose UAB „Alkesta“ patvirtino, kad kelio remonto darbams buvo naudojamas ne tik ratinis ekskavatorius „Volvo BL71PLIUS“, bet ir vikšrinis buldozeris „Komatsu D51ez-22“. Darytina išvada, kad draudikas 2017 m. kovo 2 d. raštu pateiktą sprendimą nemokėti draudimo išmokos priėmė neištyręs pareiškėjos nurodytų 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio aplinkybių, nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos ir vadovaudamasis 2016 m. vasario 24 d. UAB „Alkesta“ rašte draudikui pateiktais netiksliais duomenimis apie kelio remonto darbų vykdymą.

Šiame kontekste taip pat svarbu pažymėti, kad draudiko 2017 m. kovo 2 d. raštu pateiktas sprendimas pagal rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) nemokėti draudimo išmokos prieštarauja 2016 m. gruodžio 28 d. rašte, kuriuo pareiškėja buvo informuota apie draudiko sprendimą pagal būsto draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) nemokėti draudimo išmokos, nurodytoms aplinkybėms, nes šiame rašte draudikas nurodė, kad 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio metu apdraustam turtui žala padaryta dėl netoli apdraustų pastatų UAB „Alkesta“ atliekamo remonto. Atsižvelgiant į tai, pažymėtina, kad

draudiko 2017 m. kovo 2 d. raštu pateiktas sprendimas pagal rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) atsisakyti mokėti draudimo išmoką, nurodant, kad žalos turtui padarymo priežastimi nepripažintini UAB „Alkesta“ vykdyti kelio remonto darbai, buvo priimtas, nesurinkus reikšmingų įrodymų ir neįvertinus 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio administravimo pagal būsto draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) metu surinktų faktinių duomenų apie žalos pareiškėjos turtui padarymo priežastis.

Vertinant kitas draudiko 2017 m. kovo 2 d. rašte ir draudiko atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi nurodytas aplinkybes, kuriomis draudikas grindė pateiktą sprendimą pagal rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) atsisakyti mokėti draudimo išmoką, pažymėtina, kad draudikas taip pat teigė, jog, „išnagrinėjus surinktą informaciją, buvo nustatyta, kad, atlikdama statybos darbus, UAB „Alkesta“ vadovaujasi statybos reglamentais ir laikosi juose nustatytų reikalavimų.“ Pareiškėja 2017 m. kovo 9 d. draudikui pateiktoje pretenzijoje nurodė, kad UAB „Alkesta“, įrengdama šalčiui atspariam sluoksniui padengti skirto smėlio sandėliavimo aikštelę, nesivadovavo „sanitarinių apsaugos zonų nustatymo ir priežiūros tvarkos dydžiais“: tokio pobūdžio aikštelės turi būti įrengtos 300 metrų atstumu nuo pastatų. Pareiškėja taip pat nurodė, kad UAB „Alkesta“, siekdama „praplatinti aikštelę net išlygino griovį, esantį tarp pagrindinio kelio ir patvorio teritorijoje, ir tai sudarė dar didesnes sąlygas darbo priemonių sukeltai vibracijai pereiti į mūsų tvorą ir pastatus.“

Atkreiptinas dėmesys, kad draudikas nepateikė jokių atsikirtimų į pareiškėjos teiginius, kad UAB „Alkesta“ nesilaikė statybos reglamentuose nustatytų reikalavimų. Draudikas netyrė, ar UAB „Alkesta“, vykdydama kelio remonto darbus, vadovavosi statybos reglamentais ir laikėsi juose nustatytų reikalavimų. Lietuvos bankui draudiko pateikti paaiškinimai patvirtina, kad draudikas išvadą, jog UAB „Alkesta“ savo veikloje vadovaujasi statybos reglamentais, padarė, remdamasis draudėjo pagal rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) (UAB „Alkesta“) paaiškinimais, kurie dėl draudėjo suinteresuotumo ginčo baigtimi ir dėl to, kad šie paaiškinimai nebuvo pagrįsti faktiniais duomenimis, nelaikytini objektyviu įrodymu.

Šiame kontekste taip pat svarbu pažymėti, kad pareiškėja 2017 m. kovo 9 d. pretenzijoje draudikui nurodė, kad dėl vikšrinio buldozeriu „Komatsu D51ez-22“ vykdomų darbų atsiradusios itin stiprios vibracijos (dėl kurios „drebėjo pastatai, vienu metu nuo visų pastatų staiga nuslinko sniegas, drebėjo gyvenamajame name esantys veidrodžiai, indai, pakrypo paveikslai ant sienos“) galinčios atsirasti žalos pareiškėja paskambino „projekto vadovui p. R. Š.“ ir informavo apie 2016 m. gruodžio 14 d. įvykį. Lietuvos bankui pateikti draudiko ir UAB „Alkesta“ susirašinėjimo duomenys negali patvirtinti, kad draudikas siekė patikrinti pareiškėjos nurodytą aplinkybę dėl UAB „Alkesta“ projekto vadovo informavimo apie 2016 m. gruodžio 14 d. įvykį, kuri reikšminga, siekiant nustatyti žalos turtui 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio metu padarymo aplinkybes ir įvertinti UAB „Alkesta“ veiksmų, vykdančių statybos darbus, teisėtumą.

Vadovaujantis CK 6.246 straipsnio 1 dalimi, civilinė atsakomybė atsiranda neįvykdžius įstatymuose ar sutartyje nustatytos pareigos (neteisėtas neveikimas) arba atlikus veiksmus, kuriuos įstatymai ar sutartis draudžia atlikti (neteisėtas neveikimas), arba pažeidus bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai. Nagrinėjamu atveju Lietuvos bankui pateikti dokumentai ir paaiškinimai negali patvirtinti, kad draudikas tyrė UAB „Alkesta“ veiksmų, vykdančių statybos darbus, atitiktį statybos reglamentams, taip pat vertino, ar UAB „Alkesta“ nedideliu atstumu nuo pareiškėjai priklausančių pastatų įrengusi statybos aikštelę, kuri, pareiškėjos teigimu, „užėmė asfaltuotą įvažiavimo į kiemą dalį ir dalį patvorio teritorijos“, taip pat 2016 m. gruodžio 14 d. statybos darbams naudodama vikšrinį buldozerį „Komatsu D51ez-22“, kurio naudojimas, remiantis draudiko paaiškinimais, nebuvo numatytas UAB „Alkesta“ kelio rekonstravimo darbų techniniame projekte, veikė teisėtai ir laikėsi profesinei veiklai keliamų didesnių atidumo ir rūpestingumo reikalavimų (CK 1.5 straipsnis, 6.38 straipsnio 2 dalis) bei profesinę veiklą vykdė maksimaliai tinkamai. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudikas neištyrė aplinkybių, kurios būtinos UAB „Alkesta“ veiksmų teisėtumui įvertinti ir

civilinei atsakomybei patvirtinti arba paneigti.

2.2. Dėl žalos pareiškėjos turtui padarymo priežasčių nustatymo

Vertinant draudiko veiksmus, siekiant nustatyti žalos pareiškėjos turtui padarymo priežastis, pažymėtina, kad draudikas, gavęs 2017 m. kovo 15 d. UAB „Alkesta“ raštu pateiktus papildomus paaiškinimus, kurie patvirtino pareiškėjos nurodytas aplinkybes apie 2016 m. gruodžio 14 d. statybos darbų, naudojantis vikšriniu buldozeriu „Komatsu D51ez-22“, vykdymą, taip pat netyrė naujai paaiškėjusių aplinkybių ir nevertino, ar dėl 2016 m. gruodžio 14 d. vykdytų statybos darbų galėjo būti padaryta žala pareiškėjos turtui. Nagrinėjamu atveju draudikas pateiktame atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi tik nurodė, kad „vargu, ar galima teigti, kad šio buldozerio pusės darbo dienos veikimas tiesiogiai galėjo paveikti pastatų sienas“, tačiau Lietuvos bankui nepateikė jokių objektyvių įrodymų, kurie vienareikšmiškai patvirtintų, kad dėl statybos darbų, naudojantis vikšriniu buldozeriu „Komatsu D51ez-22“, vykdymo negalėjo būti padaryta žala pareiškėjai priklausantiems pastatams ir statiniams, nes pagal sugadinimų pobūdį pastatų ir statinių defektai negalėjo atsirasti pareiškėjos nurodytomis aplinkybėmis.

Draudikas iš esmės rėmėsi tik teiginiais, kad pareiškėjos nurodyti turto sugadinimai galėjo atsirasti dėl natūralaus pastatų ar pastato dalių sėdimo, plėtimosi, skilimo, nulemtų įprastų fizikinių reiškinių ir natūralaus eksploatacinio dėvėjimosi. Kaip minėta, draudikas, priimdamas sprendimą nemokėti draudimo išmokos pagal būsto draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*), vadovavosi 2016 m. gruodžio 22 d. draudiko eksperto atliktos sugadinto turto apžiūros duomenimis. Lietuvos bankui draudiko pateiktas atsiliepimas į pareiškėjos kreipimąsi patvirtina, kad draudikas, administruodamas 2016 m. gruodžio 14 d. įvykį pagal rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*), taip pat vadovavosi 2016 m. gruodžio 22 d. draudiko eksperto atliktos turto sugadinimų apžiūros metu nustatytomis aplinkybėmis. Svarbu pažymėti, kad, nors Turto sunaikinimo, sugadinimo akte buvo pažymėta, kad „dėl gretimai vykdomų kelio remonto darbų sutrūkinėjo pastato mūras“, ir nebuvo įtvirtinta duomenų apie natūralaus pastatų nusidėvėjimo sąlygotą pastatų skilimą, tačiau draudikas 2017 m. birželio 13 d. atsakyme į pareiškėjos pretenziją, skirtingai nei 2017 m. kovo 2 d. rašte, kuriame pateikiamas draudiko sprendimas pagal rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) nemokėti draudimo išmokos, nurodė naujas aplinkybes, pažymėdamas, kad pareiškėjos turtas buvo sugadintas dėl natūralaus pastato eksploatacinio dėvėjimosi. Remiantis Lietuvos bankui pateiktais įrodymais, nustatyta, kad naujos aplinkybės apie dėl ilgalaikio pastato dėvėjimosi atsiradusią žalą buvo nurodytos 2017 m. kovo 15 d. gautuose UAB „Alkesta“ papildomuose paaiškinimuose: juose patvirtinti pareiškėjos teiginiai, kad vykdant statybos darbus buvo naudojamosi vikšriniu buldozeriu.

Pareiškėja UAB „Alkesta“ ir draudikui pateiktose pretenzijoje dėl turtui padarytos žalos nurodė, kad dėl 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio buvo sugadintos gyvenamojo namo sienos (sienos suskilusios pastato viduje ir išorėje), suskilo lauko šulinys, trūko ūkinio pastato sienos ir perdangos, buvo sugadinta tvora ir kiemo vartai. 2016 m. gruodžio 22 d. Turto sunaikinimo, sugadinimo akte nurodyta, kad dėl 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio sutrūkinėjo namo apdailos plytos, užfiksuoti gyvenamojo namo vidaus sienų skilimai (patalpose 1–6, 1–8, 1–4 ir 1–1), nustatyta, kad atšoko keramikinės plytelės 1–4 patalpų viršutinėje sienoje, užfiksuoti mūrinės tvoros, betoninės šulinio apdailos ir ūkinio pastato mūro sienų bei perdangos skilimai.

Atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi draudikas teigė, kad „apdailinis plytų mūras yra įrengtas iš jau kartą panaudotų apdailinių plytų. Apžiūros metu nurodyti įtrūkimai pačioje klinkerio plytoje (sendinto tipo) atsiranda klinkerio plytų gamybos metu. Laiptuoti įtrūkimai mūro sienose atsiranda dėl pamatų sėdimo, tai natūralus procesas naujai pastatytame pastate, laikui bėgant sėdimai stabilizuojasi. Pažymėtina, kad vidinių sienų skilimai atsirado tose pačiose vietose kaip ir lauko mūro sienų. Kiti išvardinti mūrinių ir betoninių konstrukcijų smulkūs skilimai atsiranda dėl natūralaus pastatų ar pastato dalių sėdimo, plėtimosi, skilimo, nulemtų įprastų fizikinių reiškinių ir natūralaus pastatų eksploatacinio dėvėjimosi.“

Kaip minėta, nors draudikas atsiliepime į pareiškėjos kreipimąsi teigė, kad natūralaus pastato nusidėvėjimo sąlygota žala pastatams buvo nustatyta draudiko eksperto 2016 m. gruodžio 22 d. atliktos apžiūros metu, tačiau draudiko ekspertas apžiūros akte nurodė ne žalos atsiradimo dėl pastatų natūralaus nusidėvėjimo priežastį, o aiškiai įtvirtino, kad žala buvo padaryta dėl UAB „Alkesta“ vykdytų statybos darbų. 2016 m. gruodžio 22 d. Turto sunaikinimo, sugadinimo akte, skirtingai, nei nurodo draudikas, nebuvo pažymėta, kad draudiko eksperto nustatyti įtrūkimai klinkerio plytose atsirado klinkerio plytų gamybos metu, taip pat nebuvo nurodyta, kad įtrūkimus pastato mūro sienose sąlygojo pamatų sėdimas ir jų eksploatacija.

Atkreiptinas dėmesys, kad administruojant 2016 m. 2016 m. gruodžio 14 d. įvykį buvo nustatyta, kad žala buvo padaryta skirtingiems pareiškėjai priklausantiems pastatams (gyvenamajam namui ir ūkiniam pastatui) ir stacionariems kiemo statiniams – tvorai ir šuliniui. Lietuvos bankui draudiko pateikto atsiliepimo į pareiškėjos kreipimąsi duomenys patvirtina, kad draudikas, teigdamas, jog pareiškėjai priklausantys pastatai buvo sugadinti dėl jų eksploatacinių savybių, iš esmės pateikė paaiškinimus tik apie gyvenamojo namo pamatų sėdimą, sąlygojusį pastato skilimą, nevertindamas aplinkybių, jog draudiko ekspertas užfiksavo ir stacionarių kiemo statinių (tvoros, šulinio) skilimus. Svarbu pažymėti, kad draudikas neginčijo pareiškėjos nurodytų aplinkybių, jog UAB „Alkesta“ įrengta smėlio ir žvyro sandėliavimo aikštelė užėmė „asfaltuotą įvažiavimo į kiemą dalį ir dalį patvorio teritorijos, o dirbančios motorinės priemonės vos nesiliesdavo į vartus ir tvorą“. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pareiškėjos nurodytos aplinkybės dėl draudėjo naudojamos technikos poveikio kiemo stacionariams statiniams yra pagrįstos. Remiantis nustatytomis aplinkybėmis, pažymėtina, kad draudikas, siekdamas patvirtinti, kad užfiksuoti stacionarių kiemo statinių skilimai negalėjo atsirasti dėl UAB „Alkesta“ naudotos technikos, turėjo būti surinkti objektyvūs įrodymai, patvirtinantys draudiko nurodytas aplinkybes dėl eksploataavimo metu atsiradusių stacionarių kiemo statinių skilimo.

Šiame kontekste taip pat pažymėtina, kad draudiko eksperto atliktos turto sugadinimų apžiūros duomenys patvirtino pareiškėjos nurodytas aplinkybes, kad skirtingų statinių sugadinimai atsirado vienu metu, t. y. po 2016 m. gruodžio 14 d. UAB „Alkesta“ vykdytų statybos darbų. Draudikas Lietuvos bankui nepateikė jokių objektyvių įrodymų, galinčių paneigti šias aplinkybes. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudikui objektyviais įrodymais nepatvirtinus, kad skirtingų statinių sugadinimai atsirado ne dėl staigaus ir netikėto įvykio, t. y. 2016 m. gruodžio 14 d. UAB „Alkesta“ vykdytų statybos darbų sukeltos vibracijos poveikio statiniams, o dėl ilgą laiką įprastinių fizikos reiškinių veikiamų statinių skilimo ir jų natūralaus nusidėvėjimo, draudiko sprendimas žalos atsiradimo priežastimi laikyti statinių natūralų nusidėvėjimą yra nepagrįstas.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes dėl draudiko sprendimo nemokėti draudimo išmokos pagal tarp UAB „Alkesta“ su draudiku sudarytą rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį (*duomenys neskelbtini*) pagrįstumo, darytina išvada, kad draudikas šį sprendimą priėmė, neištyręs pareiškėjos nurodyto įvykio aplinkybių, nepatikrines visos draudikui prieinamos informacijos, galinčios turėti įtakos vertinant UAB „Alkesta“ veiksmų, vykdant kelio rekonstrukcijos darbus, teisėtumą, ir nesurinkęs įrodymų, galinčių paneigti draudiko eksperto nurodytus duomenis, kad žalą sąlygojo UAB „Alkesta“ statybos darbų vykdymas, ir patvirtinti, kad UAB „Alkesta“ nekyla civilinė atsakomybė dėl pareiškėjos turtui padarytos žalos. Atsižvelgiant į tai, kad draudikas nesurinko neginčijamų įrodymų, galinčių patvirtinti sprendimą nemokėti draudimo išmokos, taip pat įvertinus aplinkybę, kad draudikas, atsisakydamas mokėti draudimo išmoką, rėmėsi prieštariniais paaiškinimais apie turto sugadinimų atsiradimo priežastis bei netiksliais UAB „Alkesta“ duomenimis apie veiksmų, vykdant kelio rekonstrukcijos darbus, teisėtumą, remiantis Draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalyje įtvirtinta įrodinėjimo naštos draudikui paskirstymo taisykle, darytina išvada, kad draudiko sprendimas 2016 m. gruodžio 14 d. įvykį pripažinti nedraudžiamuoju negali būti laikomas pagrįstu.

3. Dėl pareiškėjos reikalavimo išmokėti 2010 Eur draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio metu sugadinto turto, pagrįstumo

Pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad, jos vertinimu, dėl žala dėl 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio metu sugadintų pastato miegamojo sienų sugadinimų sudaro 385 Eur, salono sienų ir lubų remonto išlaidos – 913 Eur, o vonios remonto kaina yra 80 Eur. Pareiškėjos teigimu, šulinio remonto išlaidos yra 50 Eur, o ūkinio pastato – 100 Eur. Pareiškėja taip pat nurodė, kad tvoros sugadinimai yra šie: „nuo šalia supilto žvyro ir nuolat dirbančios technikos skardos išdaužytos akmenimis, parudavusios.“ Pareiškėjos vertinimu, naujos skardos įsigijimo ir pakeitimo išlaidos sudaro 332 Eur, o „suskilusios tvoros sąramos, atšokusios tvoros kolonos tvarkymo išlaidos yra 150 Eur“. Atsižvelgdama į tai, pareiškėja teigė, kad draudimo išmoka, atlyginanti dėl 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio pareiškėjos turtui padarytą žalą, sudaro 2 010 Eur. Pareiškėja taip pat pabrėžė, kad „taip pat yra galimybė, kad dėl vibracijos gali būti padaryta žala ir kaminui“.

Vertinant pareiškėjos reikalavimo išmokėti 2 010 Eur draudimo išmoką pagrįstumą, pažymėtina, kad Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių 42 punkte nustatyta, kad draudimo išmokos dydį nustato draudikas, atsižvelgdamas į padarytą žalą. Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių 43 punkte nustatyta, kad draudimo sutarties šalys atskiru susitarimu gali nustatyti, kad padarytos žalos dydį nustatys draudimo sutarties šalių paskirti nepriklausomi ekspertai.

Remiantis Lietuvos bankui pateiktais dokumentais, nustatyta, kad Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties šalys nėra sudariusios atskiro susitarimo dėl Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių 43 punkto sąlygos taikymo. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad, pagal rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutarties (*duomenys neskelbtini*) sąlygas, pareiga nustatyti žalos dydį tenka draudikui.

Lietuvos bankui ginčo šalių pateikti dokumentai ir paaiškinimai patvirtina, kad draudikas 2016 m. gruodžio 14 d. įvykį pripažino nedraudžiamuoju ir pagal draudimo sutarties sąlygas nevertino dėl šio įvykio pareiškėjos turtui padarytos žalos dydžio. Pareiškėja kreipimesi į Lietuvos banką tik nurodė, kad, jos vertinimu, dėl 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio turtui padaryta žala yra 2 010 Eur. Lietuvos bankui ginčo šalių pateikti dokumentai ir paaiškinimai negali patvirtinti, kad pareiškėja derino su draudiku reikalaujamo atlyginti nuostolio dydį ir kad šis nuostolio dydis yra pagrįstas objektyviais įrodymais (pvz., turto remonto darbus atliksiančios įmonės sudarytomis lokalinėmis sąmatomis ar pan.). Todėl, remiantis Lietuvos banko nustatytomis aplinkybėmis, pažymėtina, kad pareiškėjos reikalavimas išmokėti 2 010 Eur draudimo išmoką neatitinka Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių 43 punkte įtvirtintų žalos dydžio nustatymo sąlygų.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes ir vadovaujantis Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklių 42 punkto sąlygomis, darytina išvada, kad draudikui kyla pareiga pripažinti draudžiamuoju 2016 m. gruodžio 14 d. įvykį, apskaičiuoti dėl 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio pareiškėjos turtui padarytos žalos dydį ir išmokėti patirtą žalą atlyginančią draudimo išmoką.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.2 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Iš dalies patenkinti pareiškėjos N. O. B. reikalavimą ir rekomenduoti draudikui pripažinti 2016 m. gruodžio 14 d. įvykį draudžiamuoju, apskaičiuoti dėl 2016 m. gruodžio 14 d. įvykio pareiškėjos turtui padarytos žalos dydį ir išmokėti patirtą žalą atlyginančią draudimo išmoką.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti

Lietuvos banką apie šio sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytas rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius